

KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

registrovana sadruga s omejeno navezo

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO
V MARIBORU

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Cena listu 25 Din, za inozemstvo 35 Din letno. — Posamezna številka stane 2 D¹.
Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg šte. 3.

Štev. 3.

V Ljubljani, 15. februarja 1933.

Leto 50.

Vsebina: Kakšna plačila mora kmet danes izvrševati. — Menjajte semenski krompir! — Učno travišče. — Razno. — Zimsko oskrbovanje sadnega drevja. — Drevesca breskev in marelic v poskusne namene. — Nekaj o trsni rezi. — Kongres Vinarskega društva za Dravsko banovino v Novem mestu. — Društvene vesti. — Razno. — Koliko molzejo naše krave? — Razveseljav napredek zadružne mlekarne. — Razno. — Priskrbite si gozdnih sadik za pogozdovanja na spomlad! — Vprašanja in odgovori. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Pomen kapunjenja za naše gospodarstvo. — Načelstvom podružnic! — Oporzilo načelstvom kmetijskih podružnic! — Družbene vesti. — Gospodarske vesti. — Razno s tujih trgov. — Tržni pregled. — Tržne cene.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/24 strani	Din 80 [—]	1/6 strani	Din 350 [—]	1/2 strani	Din 1000 [—]
1/12 strani	Din 160 [—]	1/4 strani	Din 500 [—]	1/4 strani	Din 2000 [—]
1/8 strani	Din 250 [—]	1/3 strani	Din 700 [—]	Priloga listu stane	Din 100 za 1000 kom.

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20[—], vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je zajamčeno 98—99% in najceneja, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja:

Kmetijska družba v Ljubljani.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3
s podružnico na Miklošičevi cesti št. 13
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 — Din, rezervnih zakladov pa nad 10 milijonov dinarjev.

Za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale št. 2016 in 2616, podružnice št. 2367.
Poštni čekovni račun centrale 10.533, podružnice 16.138.
Uradne ure za stranke so od 8.—12^{1/2}.

Že v zimskih in pomladanskih dneh moramo
zatirati sadne zajedavce z

ARBORIN-om,

če hočemo imeti lepo in zdravo sadje.

Arborin izdeluje

„CHEMOTECHNA“, družba z o. z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

(na dvorišču veletrgovine R. & E. Skaberne.)

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodneje kupite pri domačem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne olja lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

POSOJILNICA V MARIBORU

R. Z. O. Z.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1892.

Obrestule nevezane hranilne vloge po 5^{1/2}%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6^{1/2}%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000...

Rezerve znašajo nad Din 6.000.000...

Posojila dale članom na vknjižbo po 8^{1/2}%,
na osebno poročstvo po 9^{1/2}%.

Kmetovalci!

Vaše setve pognojite s

SUPERFOSFATOM,

ker samo tedaj boste dosegli prvovrstno blago. Fosforna kislina v

superfosfatu

izboljša kakovost, pospešuje zrelost in ščiti pred boleznimi.

Superfosfat

proizvaja v prvovrstni kakovosti

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku
d. d

Hrastnik.

V zalogi pri Kmetijski družbi.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTR. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5^{5/8}%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente. Stanje vlog nad 30.000.000 Din. — Rezerve nad 700.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. — Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8.—12^{1/2}, in od 3.—4^{1/2}, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—12^{1/2} ure.

Telefon 2847.
Brzjaviti: »Kmetiski dom«.
Račun pošt. hranilnice št. 14.257.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru.

Kakšna plačila mora kmet danes izvrševati.

Dr. Srečko Goljar.

V l. 1932. je bilo objavljenih troje zakonov, ki obravnavajo plačilne obveznosti kmetov. Iz njih se vidi, da je možno iskati prisilno poravnavo nekaterih zahtev ne glede na čas njihovega postanka in ne glede na višino terjatve; pri drugih pa je mogoče priti le do delne izpolnitve. Sedaj bo povedano, katere zahteve so omejitvam podvržene in katere niso.

I. Zahtevki, ki niso v ničemer omejeni.

1. Kaj so javne dajatve, veste.

To so davki vsake vrste, tudi zemljiški z dokladami vred za banovine in občine, prispevki za ceste v naturi ali denarju; za šole in cerkve; pa tudi bira duhovnikov spada semkaj.

Tej skupini prištevamo primeroma še pristojbine za kupne, menjalne, darilne, ženitne, najemniške in druge pogodbe; dalje zapuščinske takse in koleke za tožbe ter sodbe.

Za izterjavo teh dajatev sme upravna oblast ali sodišče dovoliti na podlagi izvršljivih odločb rubež, prenos, shrambo in prodajo premičnin ter prisilno dražbo ali upravo nepremičnin kakor tudi vsako drugo mero, ki je sposobna za doseg zahtevka.

Omenjene dajatve, mora kmet poravnati v celoti, ne glede na to, kdaj so nastale, ali kdaj bodo nastale, in kolikšne so. Ako je pravica do njih zastarala, jih seveda ni treba poravnati.

2. Enaka prednost je podeljena terjatvam, ki jim je izvor v kaznivih dejanjih kakršnekoli vrste, kakor:

Odškodnine za prevare, tatvine, uboje, poškodbe, stroški za izvršitve denarnih ali zapornih kazni, stroški za zastopanje v kazenskih tožbah so izterljivi neomejeno za vsak znesek, za vsak čas in z vsemi dopustnimi izvršilnimi sredstvi. Vseeno je, ali je odločbo izdala sodnija ali upravna oblast in če je bila zahteva prisojena že v kazenskem postopku ali šele v teku zasebne tožbe.

3. Odškodnino za poljsko kvaro je treba neomejeno poravnati tudi tedaj, če ni nastala iz kaznivega dejanja, ampak slučajno ali iz nuje ali sicer na način, ki izključuje kaznivost.

4. Zahtevki iz meznega, najemniškega ali zakupnega razmerja, ki jih imajo napram kmetu hlapci, dekle, ali stanodajalci ali lastniki v zakup danih zemljišč, so brez omejitve izterljivi.

5. To velja tudi za zahteve otrok, žena, staršev ali vobče izročiteljev, ki imajo napram kmetu ali kmetici po zakonu ali po pogodbi pravico do vzdrževanja. Dajati se jim mora v naturi ali denarju, kakor je pač navada ali dogovor.

6. Dolgovi, vsake vrste, ki jih je kmet napravil počenši z 21. aprilom 1932, nimajo nobene zaščite in

se smejo, kadar dospevajo v plačilo, izterjavati kakor takrat, ko še ni bilo uvodoma navedenih zakonov.

II. Delno omejeni zahtevki.

Zaradi zaščite trgovcev in obrtnikov so le tem v prid dovoljene male izjeme.

1. Dolgovi, ki jih je naredil kmet zaradi nabave življenjskih potrebščin, kakor so živež za ljudi in živino, odeja, svetloba, kurjava, zdravila, pijača ali obleka in obutev, se morajo poravnati, vendar le:

a) če so bili napravljeni po 20. oktobru 1931.,

b) in samo do zneska 500 Din pri posameznem upniku.

2. Obrtniška dela, ki so postala plačljiva po 20. oktobru 1931., se morajo poravnati v celoti. Plačilo za delo dospe načeloma tedaj, ko je to delo dovršeno.

III. Drugi dolgovi.

Terjatve obrtnikov izpred 20. oktobra 1931., terjatve trgovcev, ki so nastale od 20. oktobra 1931. do 20. aprila 1932. in presegajo znesek 500 Din ter vse druge terjatve — pri čemer je zlasti upoštevati posojila pri zavodih, zaostale kupnine, zasebne odškodnine — počivajo.

Vrnitev glavnice se sploh od kmeta ne more zahtevati.

Zahteva se pa lahko plačilo obresti, tekočih od 20. decembra 1932. dalje; največ 10%, če je bilo dogovorjeno več ali ravno toliko; če je bila dogovorjena manjša mera, pa manj. Najslabše so torej postavljene neobrestljive terjatve; pravičnost zahteva, da bi se na račun glavnice odplačevalo vsaj toliko, kolikor pri obrestljivih za obresti.

Dospele obresti se smejo iztožiti in izterjavati potom zakonitih izvršilnih sredstev.

IV. Zavarovanje.

Kmet, ki je tako zaščiten pri plačilu starih dolgov, lahko zlorabi dano ugodnost in napravlja nove dolgove. Upnik pa sme, ako ni zavarovan, zahtevati varnost — primeroma z vknjižbo. Tudi s tožbo lahko to izsili. Tako priskrbi svoji glavnici, ki je začasno ne sme izterjati, vsaj varno mesto.

V. Nedenarne obveznosti kmetov.

Zaščita ne pomeni, da kmet sklenjenih pogodb ne sme izvrševati. Nasprotno, mora jih. Če je prodal parcelo, jo mora kupcu izročiti; dobavne pogodbe o živini, lesu, žitu, sadju, vinu mora izpolnjevati. Zaščita se torej nanaša le na denarne obveznosti.

V tem sestavku je torej v glavnem orisana zaščita kmeta. Kmet pa je vsakdo, ki obdeluje zemljo sam, s člani svoje rodbine ali ob pomanjkanju domačih delovnih sil z najetimi močmi. Obdačeni dohodek mora pretežno izhajati iz kmetije. Površina obdelovalne zemlje pa ne sme presegati 75 hektar-

jev. Potrdila o teh okolnostih dajejo župani, čijih podpise overovljajo glavarji. Ta potrdila so mero-dajna za oblasti. Sodnija jih pa sme vseeno preizkusiti glede resničnosti in tedaj svobodno odločati o tem, ali je kdo kmet.

Menjajte semenski krompir!

Ing. Sadar.

Kmetovalcem je prav dobro znano, da se krompir prav kmalu izprevrže ali izrodi, če istega neprestano, t. j., nekaj let pridelujemo na isti zemlji. Znano jim je tudi, da izmenjava krompirjevega semena zopet poživijo kulturo krompirja v vseh pogledih. Številni kmetovalci stalno izmenjavajo to seme: s hribov ga dobivajo ali sploh iz krajev, kjer rodi najboljši krompir. Prav imajo, saj jih je izučila mnogoletna izkušnja.

Letos so ostali celi srezi Dravske banovine brez dobrega semenskega krompirja. Najbolj je prizadet črnomeljski srez, za njim pa nič ne zaostaja v tem pogledu mursko polje. Letošnjo spomlad bo veliko povpraševanje za semenskim krompirjem, toda ni se nam bati, da bi nam ga zmanjkalo in da bi ga morali uvažati iz drugih banovin. K sreči je oneidovec na Gorenjskem prav lep in dovolj ga bo za vso banovino. Kmetovalci naj se pa pravočasno pobrigajo zanj, nikar naj se ne zanašajo na razne javne akcije!

V tem članku nameravam razmotrivati nakratko vzroke, zaradi katerih krompir izrodi.

Po čem se spozna, da se je krompir izrodil? Po zmanjšanem pridelku, po močno izpremenjeni kakovosti krompirja in na zunaj po drugačni (in sicer slabjši) rasti. To so vidni znaki. Če je krompirjev nasad zdrav, če veselo raste, se krepko razvija in če je nasad lepo izenačen, tedaj je verjetno, da bo seme iz tega nasada rodilo zopet lep nasad. Ali je pa to čisto zanesljivo? Ne. Tudi to seme nam lahko kar naenkrat odpove in slabo rodi. Tedaj je to seme že imelo v sebi kal ali nagnjenje k izrodu. Na kratko: **da se je krompir izprevrge, vidimo in občutimo, ne vemo pa, ali bomo od dobre rastline dobili res dobro seme; kajti seme je lahko že nagnjeno k izrodu.**

Vidni znaki izroda so tudi navidezne bolezni. Sem spadajo: zvijanje listov, kodravost listja, pegavost listja, sušenje listja itd.

Listje se **zviija** v podolgovato cevko, spočetka je zeleno, pozneje porumeni in pordeči. Lahko ostane čisto majhno, ali je pa krhko, ali se pa čisto posuši. Zvijanje listov se kot bolezen prav zanesljivo prenaša s semenom na nov zarod. Bolezen je posledica motenj v rasti. Bodisi preveč moče ali trajna suša, ali zbita, bodisi zapečena zemlja ali razne bolezni so zmotile rastlino v normalni rasti.

Kodravost listja se javlja v tem, da se listki, ki jih je na rastlini bore malo, preganejo in obrnejo v zgornji polovici navzdol. Listki so izredno kratki.

Pegavost listja se opaža tako, da se na listih vrstijo zelena in rumenkasta mesta med rebri listja liki mozaiku. Včasih se na površini vidijo nekakšni mehurčki.

Ali izrodi sorta krompirja? Krompirjeve sorte so precej stalne, izprevrže se le krajevni pridelek

neke sorte. N. pr.: Pred nekaj leti smo uvozili krompir „alma“. V nekaterih krajih se je alma dobro obnesel in ga ljudje še hvalijo in pridelujejo, povečini se je pa pri nas že izprevrge. Če se je alma izprevrge pri nas, s tem se ni rečeno, da se je sorta izprevrge; na Tirolskem in tudi še ponekod pri nas je alma močno čislana.

Toda poiščimo vzroke izrodu. (Dalje prih.)

Učno travišče.

Ing. V. Sadar.

(Dalje in konec.)

Kaj naj opazujemo v učnem travišču?

Na učnem travišču, ki smo si ga uredili po danih navodilih, opazujemo poleg razvoja posejanih trav tudi vse vnanje vplive in druge pogoje na rast posameznih vrst trav. Opazujemo torej:

a) **Kaljenje in odganjanje.** Videli bomo, da razne trave kalijo v različnem razdobju. Najprej bo odgnal mačji rep, travniška bilnica, obe ljuliki, rana pahovka in pasja trava, nazadnje travniška latovka in šopulja. Iz tega opazovanja se bomo naučili, kako važno je pri sestavi travnih zmesi, da ne porabljam samo istovrstnih trav; kajti, če bi na primer sejali samo trave, ki pozno kalijo, bi nam plevel porastel njivo, še preden bi trave vzkalile in bi nam lahko uničil vso setev.

b) **Razvojne dobe.** Posamezne trave se razvijajo jako različno. Trave, ki hitro kalé, navadno tudi hitro rastejo. Treba bo beležiti čas, ko trave prično in končajo obraščati se, iti v klas, cveteti in zoreti.

c) **Obliko rasti.** Treba bo paziti, če delajo trave šope ali poganjajo pritlike. Obe skupini trav se morata na travniku izpopolnjevati. Dalje opazujemo, ali tvorijo trave ozke ali široke, gladke ali hrapave, gole ali kosmate liste in kakšno je razmerje med stebлом in listno maso. Mnogo oblik da slabo, leseno krmo.

d) **Obiranje semena.** Pri tem pazimo na cvetenje in zorenje. Če se zakesnimo le za en dan, že se osiplje polovico zrnja.

e) **Okuženje z boleznimi.** Bolezni trave močno napadajo. Posebno često rja. Tudi snet večkrat onemogoči obiranje semena. Živalski škodljivci: fritova muha, strune, gosenice i. sl. lahko napravijo veliko škodo. Opazujemo, kako odporne so posamezne vrste trav proti boleznim in škodljivcem; tudi to mora vedeti kmetovalec, ki hoče zasejavati travnike.

f) **Ponašanje trav v suši in dežju.** To opazovanje nam bo nudilo mnogo zanimivosti glede vpliva vremena na trave. Iz tega bomo zaključili, katere trave spadajo na našo zemljo in v naše vremenske prilike. Stremimo za tem, da so trave vedno zelene. Najboljša je torej ona vrsta trav, ki je zelena ob suhem in mokrem času.

Na učno travišče kaže posejati tudi razne detelje, ki rastejo po travnikih, da jih na ta način spoznavamo glede rasti in druge vrednosti. Poleg obče znanih detelj, ki jih pridelujemo po njivah (domača detelja, nemška detelja ali lucerna, inkarnatna detelja), je posejati esparzeto (onobrychis sativa), švedsko deteljo (trifolium hybridum), belo deteljo (t. re-

pens), rožičkasto in močvirnato nokoto (*lotus corniculatus* in *uliginosus*), hmeljsko lucerno (*medicago lupulina*), zajčjo deteljo ali ranjek (*anthyllis vulneraria*).

Razno.

Pridelovanje travnih semen. V državi se porabi več travnih semen kot se jih doma pridelava. Uvoz trav je treba z gospodarskih ozirih skrbno in seme doma pridelovati. Nekateri kmetovalci Dravske banovine se že bavijo s pridelovanjem travnega semena. Da bi ugotovili, koliko travnega semena se prideluje v Dravski banovini in katere vrste trav, se naprošajo vsi, ki se s tem ukvarjajo, da sporočijo uredništvu, katere sorte travnega semena in koliko so pridelali, kako so oskrbovali posevke, po čem so seme prodali in komu in sploh vse tozadevne praktične izkušnje.

Pospeševanje pridelovanja krme. V Dravski banovini smo lani pridelali komaj 5 kg sena na glavo velike živine in dan. V Nemčiji pridelajo in porabijo 17 kg. Za dostojno prekrmljenje bi se potrebovalo vsaj 12 kg. Lani smo pridelali 1.332.775 q manj suhe krme kot predlanskem. **Pridelek krme v banovini moramo najmanj podvojiti**, da bomo imeli v hlevih živino, ne pa okostnjake! Zavedajoč se ogromne važnosti pridelovanja dobre krme, bo kr. banska uprava prispevala po tozadevnem pravilniku o pospeševanju travništva letošnje pomlad k ureditvi 1 ha menjalnega ali stalnega travnika, k posetvi 1 ha deteljne semenske mešanice in k pomladitvi 1 ha travnika z dosetvijo v vsakem srezu. 150 ha krmske površine naj se izboljša trajno že letošnje spomlad. V vsak srez naj pridejo vsaj 4 nove travniške brane!

Semenski krompir. V nekaterih krajih bo spomladi veliko pomanjkanje semenskega krompirja, zlasti tamkaj, kjer je bil pridelek zaradi suše pičel. Na Gorenjskem je krompir lep obrodil in je jako lep. Opozorjamo kmetovalce, naj se že sedaj brigajo, kje bodo dobili semenski krompir in naj se ne zanašajo na javno podporo. Kolikor vemo, javna oblast ne bo delila semenskega krompirja proti vrnitvi. Ta način se ni izkazal. Javna sredstva so skromna. Kmetovalci, obračajte se na Kmet. družbo, da posreduje med Vami, ki krompir potrebujete in med Vami, ki krompir prodajate in ne veste kam z njim! Trgovina zaenkrat miruje, sedaj je cena še nizka. Kako bo čez dva meseca, se še ne ve.

Zimsko oskrbovanje sadnega drevja.

Fr. Kafol.

Kdorkoli se ukvarja z umnim sadjarjenjem na domačem vrtu ali v sadonosnikih po travnikih, pašnikih itd., je gotovo že poskusil uporabljati za škropljenje drevja karbolinejevo sredstvo **arborin**. Za zatiranje mahu, lišaja po deblu in vejah, še bolje pa v kroni sami, je namreč to domače sredstvo gotovo najbolj na mestu. Že od daleč poznamo drevje, posebno sedaj pozimi, ako je bilo poškrabljeno z arborinom. Svetel, gladek lub, osobito vsega mladja, pade v oči, medtem ko je drugo nepoškrabljeno drevje močno porastlo z mahom in lišajem, ki napravljata na mimoidoče skrajno slab utis. Dandanes, ko se za sadje vse bolj zanimajo tudi meščani, trgovci, delavci, sploh vsi sloji, se ne morejo dovolj načuditi, kako da je ta zanemarjenost pri oskrbovanju sadnega drevja ponekod pri nekaterih posestnikih še

mogoča. To pove sadjarjem dovolj, da je že skrajni čas poprijeti se zimskega škropljenja drevja.

Dognano je, da proti **glivičnim boleznim arborin ni popolnoma na mestu**, tem učinkovitejši pa je proti raznim opasnim živalskim škodljivcem, kakor: listnim ušem, krvavi uši, kaparjem, kakortudi rastlinskim zajedalcev, t. j. lišaju in mahu. V zadnjem času so se pojavili zopet še novi škodljivci, posebno na črešnjah in hruškah, takozvane **grizlice** (polškom podobne gosenice), ki razjedajo listno mečo itd.

Kdo bi našteval vse številne poznane in nepoznane gosenice in ličinke, ki ugonablajo cvetje in plodove. Večji del teh škodljivcev pa prezimuje pod lubom in v razpokah nadzemeljskih delov; mnogo manj jih je, ki poiščejo tudi v zemlji svoje zavetje. Vsled tega je **arborin** gotovo najuspešnejše zimsko zatiralno sredstvo, da pridemo razni zimski zalegi v okom, ki se skriva po nadzemeljskih delih dreves. Kdor uniči zimsko jajčece, stori mnogo več koristnega, nego da škodljivce zatira v poletnem času, in to z mnogo večjimi stroški in sitnostmi.

Pravočasno in temeljito zimsko škropljenje sadnega drevja, je gotovo v bistvu najvažnejše delo, ki ga moramo sedaj proti sponfadi izvršiti. Leto za letom opozarjamo z raznimi članki po strokovnih in drugih listih na to zatiranje, ki ga le redki naši sadjarji upoštevajo. Koliko sadja gre zaradi tega v nič, odnosno se ga mora prodati po nižji ceni ravno vsled malomarnosti in brezbriznosti. Kupec noče ne piškavega, ne krastavega in ne na kak drug način poškodovanega sadja. Kdor meni, da bo tudi brez škropljenja sadjaril in prodajal svoje sadje, se silno moti. V naprej povemo, da bomo ravno pri Kmetijski družbi strogo vodili račun, kdo je sadno drevje škropil in kdo ne, kajti v jeseni ni to težko dognati. Znano nam je, da bodo tudi tuji trgovci obračali na to vso pozornost pri nakupu sadja. **Od sadjarjev je torej v prvi vrsti odvisno, kakšno sadje bodo jeseni pridelali in po čim ga bodo lahko prodali.**

Drevesca breskev in marelic v poskusne namene.

Kmetijski družbi se je posrečilo dobiti od kmetijskega oddelka Trgovske in obrtniške zbornice v Beogradu precejšnjo količino tega zlahtnega drevja z namenom, da se brezplačno porazdeli med svoje najdelovnejše podružnice širom banovine. Drevesca se bodo oddajala v prvi vrsti le onim članom, ki se potom svojih podružnic priglasijo do 10. marca t. l. V poštev pridejo predvsem **vinorodni kraji ob železniški progi**, od koder se nasadi pozneje lahko nadzirajo. **Te zahteve stavlja namreč navedena Zbornica kot predpogoji.**

Ker bo dobila vsaka priglašena podružnica le odmerjeno število drevesc, se opozarja, da se ob priglasitvi ozirajo le na take člane, ki se obvežejo, da bodo drevje pravilno posadili in po predpisih negovali, kakor bomo od njih zahtevali.

Nekaj o trsni rezi.

J. Zabavnik.

Po kratkem presledku, ko je vinogradnik vsled zime počival, ga zopet kliče narava v svoj objem, kateremu klicu se prav rad odzove, ker ljubi svojo zemljo, ki mu daje delo in življenje.

Prvo delo v vinogradu je trsna rez. V veliki meri je od rezi zavisen nadaljnji obstoj vinograda, pred-

Zemlja ti plačuje toliko, kolikor ji daš; ona stotero obrestuje.

vsem pa množina in kakovost pridelka. Režemo trs v jeseni ali na spomlad. Čas rezi zavisi od običaja, mnogokrat pa tudi od vremena. Z rezjo vplivamo na bodoči močnejši ali slabejši razvoj trsa. Zgodnja rez trs jači, pozna ga slabi. Jesenska rez pri nas ni v navadi. Pametno je, po trgatvi začeti s pripravami za bodočo rez, posebno v oslabeledih nasadih, kamor gnoja ne moremo dovažati. Postopamo pa takole: Tik po trgatvi odstranimo s trsa vse razen rozg, katere potrebujemo prihodnje leto za reznike in šparone.

Vemo, da obtok hranilnega soka nikoli popolnoma ne preneha. Najživahnejši je v času bujne rasti, najmanjši pa v zimskem času, ko mislimo, da trs počiva. Pozno v jeseni se še vedno premikajo in kopičijo na gotovih delih trsa rezervne snovi, ki so za življenje trsa velike važnosti. Naš razum jih mora usmeriti tja, kjer jih najbolj potrebujemo. Najpametneje storimo, da čim preje po trgatvi izvršimo priprave za bodočo rez trsa v prihodnji pomladi in torej odstranimo s trsa vse razen rozg, ki jih potrebujemo za reznike in šparone. V tem primeru dosežemo posebno v slabih nasadih ojačenje trsa. Rezervne snovi se zbirajo največ v kolenih blizu očes.

Velike so množine rožja, ki pri rezi odpade. Temu odgovarjajoče pa so tudi velike množine hranilnih snovi, ki gredo za trsje v izgubo, ker ne upoštevamo navedenih dejstev.

V vinorodnih krajih navadno primanjkuje hlevskega gnoja, umetna gnojila pa so draga. Imamo torej več vzrokov za to, da tudi s to, navidez prav neznatno okolnostjo računimo in s pametno pripravo rezi že v jeseni štedimo s hranilnimi snovmi in jih nepotrebno ne zavržemo na spomlad v obliki rožja, kajti rezervne snovi, ki se v pozni jeseni še zbirajo, pridejo v prid samo na trsu ostalim očesom, če vse nepotrebne rozge že takoj po trgatvi odstranimo.

Pa kdo se pri nas za to zanima! Tu in tam že naletimo na vinograd, kjer je vinogradnik po trgatvi odrezal vsaj šparone. Toda takih vinogradnikov je pri nas še malo, ki bi računili s tem, da trs slabi vse, kar ostaja na njem brez potrebe.

Držimo se načela: zgodaj obrežimo trs v slabjših nasadih, kjer hočemo trsu pomagati do okrepitve, pozno pa obrežimo močnejše nasade, ki nam vsled rasti nagajajo. V letih trsne pozebe režemo v splošnem tudi pozneje, da moremo točneje presoditi obseg škode, katero tedaj s primerno rezjo skušamo zmanjšati.

Kongres Vinarskega društva za Dravsko banovino v Novem mestu.

Fr. Gombač.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino, s sedežem v Mariboru, katerega člani so raztreseni po vsej Sloveniji, prireja vsako leto svoj občni zbor, združen z vinarskim kongresom, v centru kakega večjega vinorodnega okoliša. Za tak sestanek, ki se bo letos vršil meseca maja, je določena dolenska metropola **Novo mesto**.

Novo mesto je od vseh dolenskih mest in vinorodnih okolišev najpripravnejši kraj, ker tvori nekako središče vse Dolenske z Belo Krajino vred, odkoder je možno prirediti tudi prav prijetne in poučne izlete, bodisi čez znamenite, historične Gorjance v romantično Belo Krajino, bodisi v razne vinske gorice na prijazni novomeški Trški gori in tja proti Beli cerkvi, Št. Jerneju, Kostanjevici in Krškemu. Dolensko vinogradništvo se razteza od Radeč pri Zidanem mostu preko Krškega, Velike doline tja do hrvatske meje kraj Gorjancev ter ob vznožju teh preko Čateža, Sv. Križa, Kostanjevice in Št. Jerneja, dalje preko Rake, Škocijana, Mokronoga, Bele cerkve, Št. Petra, Straže noter v Belo Krajino, to je Semič, Črnomelj, Vinico vzdolž reke Kulpe preko Metlike zopet tja do hrvatske meje proti Karlovcu.

Udeležencem tega kongresa bo s tem dana prav ugodna prilika, ogledati si poceni vse, ali vsaj večino teh vinogradniških krajev, ker bo društvo priredilo obenem tudi posebne izlete v te kraje in gorice, predvsem na Trško goro pri Novem mestu ter čez Gorjance v Belo Krajino, v druge kraje pa le po želji in zglastitvi večjega števila udeležencev.

Po možnosti se bosta s tem kongresom združili tudi mala razstava in pokušnja dolenskih vin, da se udeleženci in drugi interesenti pouče o kakovosti vinskih pridelkov vse Dolenske.

Na kongresu samem se bodo pa proučavala razna strokovna vprašanja, nanašajoč se na napredek dolenskega vinogradništva in kletarstva v sedanosti in bodočnosti. Tozadevna vprašanja bodo obravnavali za to že določeni poročevalci na podlagi svojih dolgoletnih krajevnih izkušenj.

Smotreno prirejeni tak kongres ima vedno dobre uspehe, zlasti ako se ga udeleži v velikem številu domače vinogradniško ljudstvo, ki sicer ne pride v stik s širšim svetom in ki se ne more okoristiti s posnemanja vrednimi izkušnjami v drugih krajih.

Kakor vse sloje, je pričela v zadnjih letih tudi vinogradnika v Sloveniji hudo mučiti gospodarska stiska, kateri je izhod vedno težje najti. Zato si pa Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru prizadeva na vse mogoče načine omiliti obupno stanje slovenskega vinogradnika, toda sredstva so prepričala, da bi moglo društvo kot tako izvesti vsaj najnujnejša podjetja.

Prav zaradi vedno manjših dohodkov je bilo društvo primorano pred dvema leti ukiniti izdajo lastnega glasila „Naše gorice“, ki so se bile že jako razširile, ter združiti jih z listom „Kmetovalcem“, kar je imelo za posledico takoj prvo leto znatno skrčenje društvenikov in naročnikov ter s tem seveda tudi zmanjšanje dohodkov. Ako bi se pa članstvo količkaj zvišalo, bi moglo društvo zopet izdajati svoj list ter tudi v marsičem drugem pomagati društvenikom do boljšega razvoja tako perečega vinogradništva, osobito pa vinske in grozdne kupčije.

Naj torej k društvu pristopi, kdor le zmore malenkostno članarino 10 Din letno, odnosno skupno 35 Din, za kar pa bo dobival obenem „Kmetovalca“ z razpravno vsebino o vinogradništvu in kletarstvu.

Društvene vesti.

Vinarska podružnica v Konjicah je imela v nedeljo, 22. januarja 1933. svoj redni občni zbor. O delovanju v preteklem

Kdor svojih njiv ne hrani, je enak onemu, ki svojo družino pušči trpeti lakote.

letu ni kaj posebnega poročati, ker je podružnica bila še v snovanju. Priredilo se je nekaj predavanj in 2 tečaja za precepjenje šmarnice na zeleno. Intenzivnejše delo nastopa z novim letom. Dne 25., 26. in 27. marca priredi podružnica vinsko razstavo v Konjicah. — Na občnem zboru je predaval o porjavenju vin kmet. referent I. Nemec. — Odbor tvorijo: Predsednik: Križnič Alojzij, podpredsednik Berce Anton, tajnik in blagajnik Nemec Ivañ, Odborniki: Cvahte Anton, Košir Anton, Ojsteršek Anton, Hmelak Julij, Vegmaher Ludvik, Zdovc Josip in dr. Lederer. Podružnica ima 55 članov, ki so sami zavedni napredni vinogradniki. — Cene vin v tuk. vinskem okolišu držijo vedno neko stalnost od 2 do 5 Din za liter. V gostilnah se toči vino po 6, 8 in 10 Din za liter. Površina šmarničnik nasadov se je že za 2/3 zmanjšala. V začetku l. 1932. jih je bilo 142 ha, ob koncu leta pa le še 46 ha. Upamo, da se je bomo kmalu popolnoma iznebili.

Razno.

Sklepi splitske konference glede pospeševanja vinskega izvoza. Na pobudo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine so se vršila v splitski Zbornici za TOI 30. in 31. januarja in l. t. m. posvetovanja za pospeševanje in reguliranje izvoza najvažnejših dalmatinskih izvoznih kmetijskih pridelkov. Naše vinogradnike bodo gotovo zanimali sklepi glede vinske trgovine. Konferenca se je v tem vprašanju zedinila na naslednje točke:

1. Za pospeševanje vinske proizvodnje in trgovine z vinom so potrebni ukrepi, ki bi na eni strani določali sistematično proizvodnjo, a na drugi strani ustvarili pogoje za razpečavanje vinskega previška na tujih tržiščih.

2. Za izvedbo tega namena se predlaga osnovanje posvetovalnega odbora pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, ki bi ga sestavljali zastopniki zavoda, kmetijskega ministrstva in vinarskih združenih ustanov glavnih produkcijskih področij kakor tudi zastopniki svobodne trgovine v prizadetih področjih (katere bi delegirale pristojne zbornice).

3. Glede na poudarjene aktualne težkoče zlasti v vinski izvojni trgovini se smatra za potrebno, da ta posvetovalni odbor v sporazumu z zanimanci v posameznih področjih

prouči osnovanje sindikatov izvoznikov vina za posamezna glavna produkcijska področja, a prvenstveno za Dalmacijo, katere obstanek je pretežno odvisen od proizvodnje in prodaje vina.

4. Sindikat bi imel za nalogo, da organizira izvoz vina, da vino prilagodi zahtevam zunanjih porabnikov in ga vzpostavi za konkurenco s proizvodi tujih držav na mednarodnem trgu. Za uspešno vršenje te naloge mora sindikat predložiti vladi ukrepe, ki bi mu omogočili izpolnjevanje njegovih nalog.

Koliko molzejo naše krave?

Ing. B. Wenko.

Še pred nekaj leti nismo imeli nikakih zanesljivih podatkov o molznosti naših krav. Bili smo navezani na več ali manj posrečene cenitve. Izjema so nekatera veleposestva in maloštevilne živinorejske organizacije, zlasti v okolišu kmetijske šole pri Sv. Juriju ob j. ž.

Zadnja leta pa so se potrudili živinorejski strokovnjaki, da velevažno delo selekcije in molzne kontrole čim bolj razpredejo v vseh šestih pasemskih okoliših Dravske banovine.

V l. 1930. je že bilo 483 krav pod molzno kontrolo. Razen sivorjave dolenjske in ormoške cikaste pasme, imamo za to leto pri vseh drugih pasmah zaključke. Posamezne pasme izkazujejo sledeče povprečne mlečnosti: gorenjska cikasta 2279, sivopšenična 2197, svetlolisasta 1930 ter bela slovenska 1816 l. **Povprečje za vso banovino znaša 2064 l.** Najvišjo povprečno mlečnost je imelo živinorejsko selekcijsko društvo v Špitaliču v sivopšeničnem pasemskem okolišu: 2489 l. Pri isti organizaciji je dosežena tudi najvišja molznost posamezne krave, ki znaša 4240 litrov.

Sedaj so predelani tudi uspehi molzne kontrole v l. 1931. Najvažnejše številke prikazujemo našim čitateljem v sledeči razpredelnici:

Zaključki molzne kontrole

pri vseh selekcijskih edinicah Dravske banovine v l. 1931.

P a s m a	Pasemski okoliš obsega	Selekcijske edince, ki so izvajale molzno kontrolo		Število krav, ki so bile vse leto pod kontrolo		Od vseh rodov-nih krav je bilo vse leto 1931 kontrolirano	Prisotek celotno kontroliranih krav od 1930. na 1931.	Ugotovljena molznost				
		število organizacij	št. krav v rodov-nikih	1930	1931			naj-višja	naj-nižja	povprečje posameznih organizacij		povprečje vse pasme
										naj-višje	naj-nižje	
Gorenjska cikasta	Gorenjsko	17	611	43	119	19%	177%	4891	1152	2804	1813	2194
Ormoška cikasta	Srez Ptuj	3	266	—	74	28%	∞%	3619	965	2236	1800	2034
Sivopšenična	Srezi Celje, Šmarje, Konjice, Laško in Brežice	4	238	199	175	74%	-12%	3780	946	2326	1848	2122
Svetlolisasta	Prekmurje in Prlekija	15	1199	210	525	44%	150%	3999	360	2563	1041	1859
Sivorjava	Dolenjska in Notranjska	3	80	—	—	0%	0%	?	?	?	?	?
Slovenska bela	Srezi Maribor, Prevalje, Slovenjgradec in Gornji grad	6	310	31	121	39%	290%	4215	760	3461	2127	2293
Skupaj	Dravska banovina	48	2704	483	1014	37.5%	110%	4891	360	3461	1041	2008

Dober kmetovalec je toliko vreden, kolikor je vredno njegovo delo.

Razpredelnica nam kaže, da se je delo v l. 1931. nadvse razveseljivo razširilo. Molzna kontrola se je izvajala že pri 48 selekcijskih edinicah. Število rodovniških krav, ki so bile skozi vse leto pod kontrolo, se je povečalo od 483 v l. 1930. na 1014 v l. 1931; prirastek znaša celih 110%. **Največje število kontroliranih krav ima svetlolisasto pasemsko območje (Prekmurje), namreč 525 krav, t. j. 44% vseh tamkaj v rodovne knjige vpisanih.** Na drugem mestu sledi sivopšenična pasma, ki zaključuje molzno kontrolo za 175 krav, t. j. 74% vseh. Nadalje sledita slovenska bela pasma s 121 (39%) in gorenjska cikasta pasma s 119 (19%) vseh rodovniških krav. Na zadnjem mestu je majhen pasemski okoliš ormoškega cikastega goveda, ki je v l. 1931. prvič izvajal molzno kontrolo pri treh svojih organizacijah s 74 kravami, t. j. 28% od vseh. Naš največji pasemski okoliš sivorjave pasme na Dolenjskem in Notranjskem žal popolnoma zaostaja. Molzna kontrola se je dosledno izvajala le pri treh edinicah z 80 kravami, vendar le za del leta, tako da nimamo letnega zaključka niti za eno kravo.

Zelo zanimive so številke o doseženih uspehih. **Srednja mlečnost za vso banovino znaša 2008 litrov** in zaostaja za 56 litrov napram l. 1930. Vzroki tega nazadovanja so: delno pomanjkanje krme vsled suše, razširjenje kontrole tudi na slabše krave in premala doslednost pri odstranitvi dokazano slabih molznic. Najvišjo molznost izkazuje v tem letu slovenska bela pasma, ki je svojo molznost povečala za celih 477 litrov in tako prišla od zadnje na prvo mesto izmed vseh naših pasem. Na drugem mestu sledijo Gorenjci z 2194 l, ki so bili prejšnje leto na prvem. Tretja pasma glede molznosti je sivopšenična z 2122 l. Pri tej pasmi je $\frac{3}{4}$ vseh rodovniških krav celoletno kontroliranih; število rodovniških krav pa je napram letu 1930. nekoliko nazadovalo. Najslabšo mlečnost izkazuje svetlolisasta pasma, namreč 1859 l. Vzroki: pomanjkanje trga za mleko in drug rejski smoter — proizvodnja mesa.

Najvišjo povprečno molznost edinice je dosegla bela slovenska pasma s 3461 litri, in sicer pri živinorejski zadrugi Šmartno pri Slovenjgradcu; ta številka pa še ne pomeni dosti, ker sta bile le 2 kravi vse leto kontrolirane. Važnejši je uspeh pri **živinorejski zadrugi Naklo** (gorenjska cikasta pasma), ki je pri 18 celoletno kontroliranih kravah **dosegla izredno lepo povprečje 2804 l.** Pri tej zadrugi se nahaja tudi krava, ki je dala **najvišjo molznost v vsej banovini, t. j. 4891 l.** Na drugem mestu sledi bela krava pri živinorejski zadrugi Studenice s 4215 l. Sledijo po ena krava gorenjske cikaste pasme (živ. zadruga Hrastje) s 4080 l in ena bela krava s 4058 l pri živ. zadrugi Slovenjgradec. Na petem mestu pa se je postavila svetlolisasta krava pri rodovniškem odseku v Tešanovcih v Prekmurju s 3999 l.

Iz vseh teh podatkov vidimo, da smo tudi na polju selekcijskega in zlasti molzno kontrolnega dela prišli za velik korak naprej. Seveda še daleč zaostajamo za sosednjimi državami, ki so temu delu takoj po vojni posvetile vso pažnjo in žrtvovalne zanj tudi ogromne zneske iz javnih sredstev. Naš uspeh je tem bolj razveseljiv, ker smo ga dosegli z neznatnimi stroški, večinoma s prostovoljnimi požrtvovalnim delom naših kmetijskih fantov, ki vršijo molzno kon-

trola pridno in vztrajno. Iz banovinskih sredstev prejema sicer majhno letno nagrado, ki pa je le bolj častno priznanje, kakor pa resna odškodnina za ogromno delo.

Razveseljiv napredek zadrugne mlekarne.

Fr. Pavlica.

Mlekarska zadruga v Naklem nam daje v mlekarskem združništvu najlepši primer, kaj in koliko se doseže s požrtvovalnim in razumnim delom v mlekarsstvu.

Pred dobrimi petimi leti, s par sto litri mleka dnevno, se je razvila danes nakeljska mlekarne v podjetje, ki obratuje z 2200 do 2700 l mleka dnevno.

V začetku je bilo težko; mnogi takozvani neragači so mislili, da mlekarne ne bo uspela. Na srečo pa je prišel takrat v načelstvo zadruga agilni Lovro, ki ni poznal malodušnosti. S čitanjem, z zasledovanjem vseh kmetijskih nauk, je prinašal načelnik zadruga na seje mlekarskega odbora nove načrte in navodila, kako bo delovati za doseganje boljših uspehov. Sreča je bila, da so odborniki zaupali možu podjetne miselnosti — in napredek ni izostal.

Nakeljski kmetovalci so verjeli, da je za izboljšanje mlekarsstva potrebno izboljšati travnike in izpopolniti živinorejo. Popravili so navadne travnike ter ustvarili umetne travnike in deteljišča, da pridobijo čim več krme za molzno živino. V tem času pa je nastopila potom živinorejske organizacije odbora najboljše mlečne živine.

Sama vas Naklo se ne bi mogla povzpeti na tako veliko količino mleka, zato je razširila zadruga svoje delovanje na 8 vasi, iz katerih se privaža mleko v skupno mlekarne. Danes šteje zadruga 212 članov.

Razumljivo, da samo povečanje količine mleka še ne bi pomenilo napredka v mlekarsstvu. Mnogo mleka se še marsikje lahko zbere, toda kakšne kakovosti! Na polju pridobivanja dobrega mleka je bilo treba torej še mnogo, mnogo požrtvovalnega dela. To delo so zadrugarji v veliki meri izvršili. Ne samo to, da so popravili svoje hleve, da snažijo živino in mlečno posodo po vseh predpisih, tudi kontrola molznic zaradi zdravja se vrši po živinozdravniku.

Vzporedno z vzgojo donašalcev mleka, se je pričelo tudi preurejevanje in izpopolnjevanje mlekarskega obrata. Dobro mleko v slabi mlekarni, ne daje dobrih izdelkov, so rekli mlekarski veščaki v zadrugi. In tudi na to se je zadruga pripravila. Zlati rezervni fond, ki postane velik in pomemben, četudi se zbira samo po nekaj par od litra mleka dnevno, je tu dobrodošel.

Tekom par let je opremila zadruga mlekarne in preuredila vse prostore, kolikor pač je bilo mogoče na onem mestu.

Upoštevaajoč vsako desetinko tolšče, ki ostane v posnetem mleku več, če ni dobrega posnemalnika, so nakupili najnovejši tip posnemalnika iz leta 1928. „Westfalia“. Praksa nas uči, da moramo mleko hladiti, zato so nabavili hladilno napravo. Za izdelovanje dobrega čajnega masla je potreben zorilnik, kombinirana pinja in še drugi pripomočki k temu.

Nakupili so najpopolnejše maslarske stroje, karšnih nima dosedaj niti ena naših mlekarn v bano-

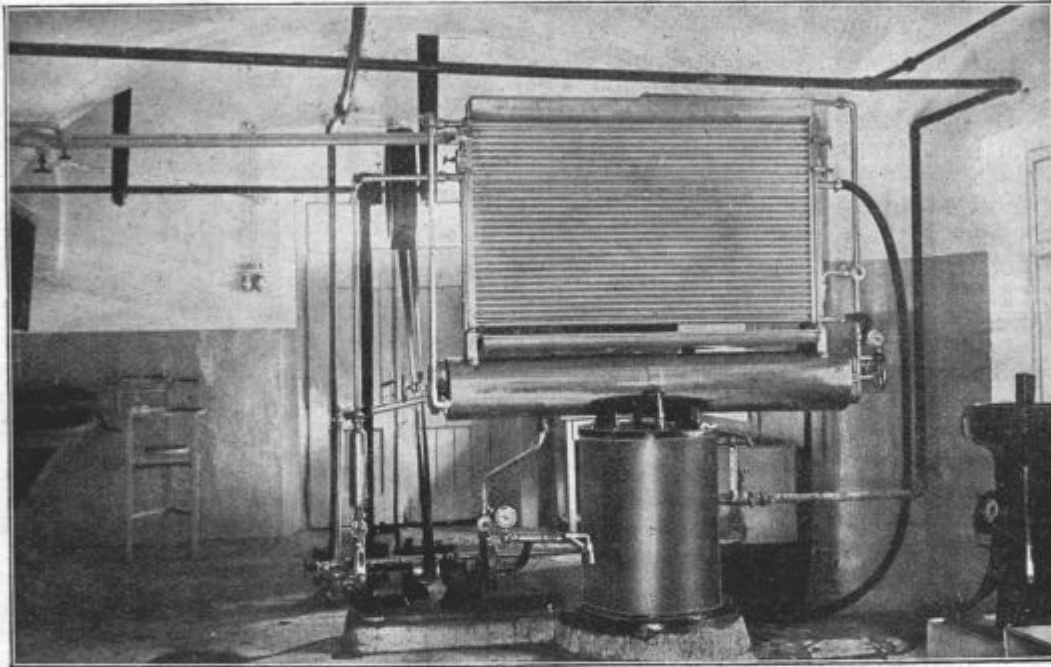
vini in malokatera druga v državi. Kakor posnemalnik in pinjo, žene tudi mešalnik v zorilniku za smetano električna sila.

V zadnjem času pa je nakupila mlekarne še novi paster „Montana“ (glej sliko 7.), ki je najboljši med dosedanjimi stroji te vrste, tako v pogledu delovanja, trajnosti pa tudi svoje enostavnosti pri čiščenju. Uspehi pasterizacije glede mleka in smetane so prvovrstni.

Z ozirom na povečanje obrata, je bilo treba tudi več pare v mlekarni in tako so kupili večji parni kotel.

Več blaga, več odjemalcev mora biti in nakelnska zadruga je našla odjemalce. Danes ima mlekarne 6 prodajalnic-podružnic v naših mestih in lastni avto, ki dnevno privaža v podružnice mleko in mlečne izdelke.

žijo selekcijske edinice vsakega pasemskega okoljša v selekcijsko zvezo, ki v stalnem stiku z živinorejskim referentom kr. banske uprave vodi vse selekcijsko delo svojega področja. Zveze vodijo tudi rodovne knjige bikov, katere odbira zvezni selekcijski odbor, dočim odberejo krave selekcijski odbori posameznih edinic. Zaenkrat so ustanovljene in delujejo sledeče selekcijske zveze: Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za pingavsko govedo v **Kranju**, Zveza živinorejskih društev za pingavsko govedo v **Ormožu**, Zveza živinorejskih selekcijskih društev in zadrug za pomursko govedo pri **Sv. Jurju ob juž. ž.** ter Zveza selekcijskih društev za svetlolisasto govedo v **Beltincih**. Naloga bližnje bodočnosti bo ustanovitev selekcijskih zvez tudi za okoliše svorjave dolenske in bele slovenske pasme. Zlasti Dolenjem je taka zveza, ki bi delovala po strokovnih navodilih banske uprave, nujno potrebna, ker vidimo, da rejska nezavednost in druge motnje ovirajo smotreno delo.

Slika 7. Paster „Montana“ s pasterizacijo 1000 l na uro.

Za vse gori navedene stroje brez raznih malenkosti, ki tudi poberejo veliko denarja in predelave mlekarne, je izdala zadruga tekom dveh let nad 260.000 Din. Velika vsota za današnje čase, toda načelstvo zadruga ne tarna in morem reči, ne moleduje in kliče na pomoč javne podpore.

Mlekarska zadruga v Naklem je danes po svoji delavnosti in opremi, če izločim stavbo, najpopolnejši mlekarški obrat v naši banovini. Njeni gospodarski uspehi na prodajnem trgu pa so kačipot, kako je treba dobro blago prodajati. Takim uspehom moramo samo čestitati!

Razno.

Selekcijske zveze. V zadnji številki smo omenili, da imamo v Dravski banovini 86 delujočih selekcijskih organizacij s skupno 5136 rodovniškimi kravami. Te številne edinice potrebujejo seveda stalno razna navodila. Molzna kontrola, katero izvajajo domači molzni kontrolorji iz vrst kmetskih fantov, ne bi bila popolnoma zanesljiva brez nadkontrole od zunaj. Tudi je potrebno, da vsak pasemski okoljš odbira po pravih, **enotnih** smernicah. Iz vseh teh razlogov se zdru-

Dvodnevni tečaji za funkcionarje selekcijskih organizacij so se vršili jeseni in pozimi v Beltincih, v Smedniku, pri Sv. Jurju ob j. ž., na Grmu in Mariboru. 15. in 16. t. m. se vrši enak tečaj tudi v Ormožu za okoljš ormoške cikaste pasme. Ker so se tečajeve udeležile z malimi izjemami skoraj vse selekcijske edinice, so le-te sedaj za prvo silo izvežbane v selekciji, rodovništvu in molzni kontroli.

Licenciranje žrebcev se vrši v Mariboru, 13. februarja ob 9^h, v Ptujju isti dan ob 14^h, v Ljutomeru 14. februarja ob 9^h, v Murski Soboti isti dan ob 13^h, v Dolnji Lendavi 15. februarja ob 8^h, v Celju isti dan ob 15^h, v Novem mestu 21. februarja ob 10^h, v Višnji gori isti dan ob 14^h, v Radovljici 25. februarja ob 10^h, v Kranju isti dan ob 13^h ter v Ljubljani 28. februarja ob 9^h. Predsednikom ocenjevalnega odbora je imenovan vet. insp. v pok. Alojzij **Pavlin**.

Licenciranje bikov se vrši tekom marca in aprila po sporedu, ki bo objavljen v vsakem srezu. Vsakdo, ki ima nad eno leto starega bika, je dolžan, da ga pripelje na določeno mesto. Občine morajo skrbeti za polnoštevilen prigon ter za nakup dobrih bikov, ako komisija ne bi našla dovolj sposobnih med prignanimi. Na 75 krav in doraslih telic je potreben najmanj en bik. Pripuščanje nelicenciranih bikov se kaznuje po

Izobrazba je mnogo vredna, največ vredna je, ako jo znaš uporabiti v dobro sebi in drugim.

zakonu o pospeševanju živinoreje z denarno globo do 1500 Din in prisilno kastracijo na račun in nevarnost lastnika.

Ing. W.

Ovčja volna. Pri Velesejmu v Zagrebu se je ustanovil urad za organiziranje izvoza naše volne. Ker je povpraševanje po naši volni iz tujine zelo veliko, in ni mogoče zbrati dovoljnih količin, se vabijo vsi interesenti, ki imajo na razpolago volno, da se zaradi prodaje obrnejo s pismenimi ponudbami na „Ured za aukcijo i izvoz vune“, Zagrebački Zbor, Zagreb.

Ing. J.

Priskrbite si gozdnih sadik za pogozdovanja na spomlad!

Ing. Anton Šivic.

Umen gospodar si pred potekom zime zagotovi dobavo gozdnih sadik, ki jih bo na spomlad potreboval, da pogozdi ž njimi poseke in praznine v svojem gozdu. Zgodaj na spomlad je najugodnejši čas za zasajanje.

Mučno je, ako morajo oblastva s pretnjami ali celo s kazenskim postopanjem izsiljevati pogozdovanja v predpisanem zakonitem roku. Zato opozarjamo prizadete gozdne posestnike na njihovo dolžnost.

Zaloga gozdnih sadik raznih vrst je sedaj v javnih in zasebnih gozdnih drevesnicah tolikšna, da bo mogoče ustreči vsem naročnikom, ki se bodo pravočasno zglasili.

Pogozdovanja zadnja leta na žalost močno nazadujejo. Res je, da so nekateri gozdni posestniki vsled krize na lesnem trgu manj sekali kakor prejšnja leta, res je pa tudi, da je veliko posek in praznin deloma nepogozdenih, deloma pa slabo zasajenih. Nekoliko je bila kriva tudi lanska suša, da ponekod nasadbe niso dobro uspele. Nazadovanje opazamo, ako primerjamo število gozdnih sadik, oddanih l. 1931. iz banovinskih (javnih) gozdnih drevesnic s številom sadik, ki so bile oddane l. 1932. l. 1931. so te drevesnice oddale 4,544.200 komadov, l. 1932. pa samo 2,974.380 komadov.

Ker so tarifne cene sadikam v banovinskih gozdnih drevesnicah razmeroma nizke — vkljub temu, da se morajo te drevesnice vzdrževati iz dohodkov, ki jih dobijo za oddane sadike — naj si vsak gozdni posestnik čim preje naroči take sadike, kakršne bo potreboval na spomlad. Nekolkovana naročila po tarifni ceni naj naročnik naslovi na svoje sresko načelstvo ali pa na šumarskega referenta. V naročilu naj navede vrsto, starost in število sadik. Prejel bo nato poštno-čekovno položnico, s katero mora vplačati naročilu odgovarjajoči znesek v naprej. Naročila sprejemajo tudi posamezna županstva, ki jih morajo pravočasno predložiti na pristojno mesto.

Tarifne cene posameznim vrstam gozdnih sadik so sledeče:

	za tisoč komadov
3 letne smreke-semenke	80 Din
4 „ „ „	90 „
5 „ „ „	100 „
4 „ „ presajenke	100 „
5/6 „ „ „	100 „

	za tisoč komadov
3 letne jelke-semenke	180 Din
3 „ duglazije „	400 „
3/4 „ „ presajenke	400 „
2 „ macesni semenski	120 „
3 „ „ „	120 „
2 „ črni bori, semenski	60 „
2 „ gozdni bori-semenski	70 „
3 „ „ „	70 „
2 „ gladki bori „	120 „
3 „ „ „	150 „
1 „ ameriški jeseni „	110 „
2 „ „ „	150 „
1 „ akacije-semenske	100 „
2 „ „ „	100 „
1 „ črne jelše „	100 „
2 „ „ „	120 „
1 „ domači kostanji	200 „
2 „ „ „	300 „
1 „ Kristusov trn	120 „
domači orehi	2000 „
črni orehi	1000 „
kanadski topoli, okoreninjeni	250 „
„ „ potaknjenci	70 „
vrbovi potaknjenci	60 „
1 „ hrasti	110 „
1 „ rdeči hrasti	150 „
2 „ beli javorji	200 „

V ceni sadik je strošek za dostavo do nakladalne postaje, kakor tudi strošek za navadno embalažo že všteti. Za boljšo embalažo, ki je potrebna posebno tedaj, ako se sadike pošiljajo daleč, na pr. v druge banovine, se ista posebej zaračuni in znaša do 20% izkupička za sadike.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 17. Ponujena mi je večja množina pepela od bukovih drv, ki je bil že pol leta na soncu in dežju. Kakšno vrednost ima ta pepel? (F. K. v R.)

Odgovor: Bukov pepel vsebuje navadno 12—15% kalija in 8% v vodi raztopljive fosforne kisline. Ker stane danes 40% kalijeva sol na drobno 1.70, 16% superfosfat pa 0.98 Din za kg, potem lahko primerjate vrednost pepela. Vsekakor je pa vrednost pepela, ki je bil že dlje časa na soncu in dežju, vsaj za polovico manjša.

Fr. K.

Vprašanje 18. Zrigolal sem nanovo okoli 2000 m² sveta v brežini, pa ne vem, ali bi zasadil ta prostor bolj z belimi, ali bolj z rdečimi vrstami. Katere črne vrste mi priporočate? Mnogi mi svetujejo samo kavščino. (B. A. v M.)

Odgovor: Z ozirom na današnje in tudi bodoče kupčijske prilike z dolenskim rdečim vinom, zasadite svoje zemljišče vsaj na polovico do tričetrt, še bolje pa vse z rdečimi, odnosno črnimi sortami. Ne vzemite pa samo kavščine ali žametne črnine, temveč tudi nekaj portugalke, ali modre frankinje in lovrenčevke, ki sta še boljši od portugalke, ker obedve dasta polnejše in stanovitnejše črno vino, ter zorita pozneje od portugalke, a preje od kavščine. Razmerje naj bi bilo za Vaš kraj 60% kavščine in 40% modre frankinje in lovrenčevke ali portugalke. S to mešanico dobite izvrstno dolensko rdeče vino, polnega in milejšega okusa.

Gč.

Vprašanje 19. Letošnja bela vina se mi nikakor nočejo učistiti, čeravno sem nekatere že pretočil. Ena so manj, druga pa še močno kalna. Kaj naj storim, da se vina hitreje in po-

Kdor misli, da vse zna, ta zna malo, ker življenje je tako, da vsak dan pokaže novo lice, takšno, ki ga doslej še nihče ni videl.

polnoma učistijo? Ali naj jih umetno čistim z želatino? (G. R. v Š.)

Odgovor: Navedeno se ne dogaja samo pri Vas, marveč je to precej splošen pojav pri letošnjih belih vinih. Pri tem igrajo razne okoliščine precejšnjo vlogo, toda glavni vzrok tiči v še nepopolnem povretju sladkorja, pri mnogih vinih poleg tega pa še premala vsebina vinske in čreslove kisline (tanin). Vsled pozne trgatve in prenizke kletne toplne za časa glavnega kipenja, se ni ves sladkor razkrojil, vsled česar se sedaj počasneje razkrajja in tako vedno razburkava tekočino ter povzroča motnjo vina, ker se goščča ne more mirno izločiti. Nasprotno so popolnoma povreta vina že čista, posebno bolj kislina in trpkajša vina. Vsa še kalna vina, tudi še ne popolnoma povreta, lahko pretočite, ako se nočejo sama od sebe učistiti in jih obenem nekoliko zažveplajte, toda ne preveč, da ne zamorite nadaljnega delovanja kvasnih glivic. Zadoščča 1 azbestni trak na 3—5 hl, toliko da preprečite morebitno porjavenje. Nikakor pa ne silite z umetnim čiščenjem, dokler vino še dozoreva, zlasti dokler še kipi. V primerno gorke kleti bo vino do spomladi dobro pokipelo in takrat ga gotovo pretočite in, če treba, močneje zažveplajte. **Gč.**

Vprašanje 20. Ali smem pokladati tudi brejim svinjam prekuhane slivove tropine? (I. H. v B.)

Odgovor: Na slično vprašanje smo odgovorili že v 1. številki letošnjega „Kmetovalca“ na strani 7. — Brejim svinjam pa se ne sme pokladati prekuhanih tropin v drugi polovici brejosti, ker povzročajo razne kalijeve snovi (grampa) v tropinah lahko povrženje. Ker pohrustajo prasiči tudi koščice, se lahko zgodi, da se vsled tega zatakne v črevesno gubo kak drobec, ki lahko povzroči nevarno črevesno bolezen. Pri krmljenju s tropinami je torej biti previdnim. **Fr. K.**

Vprašanje 21. Imam telico, ki je že v 9. mesecu brejosti, se pa popojava in skače na druga goveda. Ali je to bolezen in ako je, kako naj jo ozdravim? (L. T. v P.)

Odgovor: Popojavanje se pri brejih govedih šestokrat dogaja in je pri njih skoraj normalen pojav, ne pa bolezen. Nenavadno je v tem primeru pojanje skoraj tik pred porodom. Zaradi tega bi bilo opazovati, če je tele živo. Če tele kaže znake življenja, t. j., če se pregiba, bi ne bilo drugega ukreniti, kakor paziti na to, da telici vzamete priliko za skakanje. Lahko bi se pri tem poškodovala in izvrgla. Izogibati se je tudi močnih krmil. Če pa tele ne daje na trebuhu znakov življenja, bi bilo misliti na odmrlo tele, ki se je zgnojilo in iz telečnika izteklo, ali na boleznj jajčnikov, kakor sušico (tuberkulozo) ali vodne mehurčke (ciste) na njih. Preiskava po živinozdravniku bi bila v zadnjem primeru neizogibno potrebna ter bo odločila o bolezni in zdravljenju. **Dr. V.**

Vprašanje 22. Tukajšnji živinorejci-kmetovalci so bili zelo močno prizadeti po veliki suši, ki je povzročila veliko pomanjkanje krme, tako da marsikateri kmetje že sedaj nimajo prepotrebne krme za ohranitev najpotrebnejšega števila goveje živine. Zato so posamezniki primorani, da koljejo živino doma. Prosimo za svet, kaj naj store kmetovalci, ali se kje dobi potrebna krma, po kakšni ceni in kakšna in ali bi dala kraljevska ban, uprava kako subvencijo za nabavo krme, da se tako obvaruje vsaj najpotrebnejša živina? (S. A. v S.)

Odgovor: Krme je dovolj na razpolago v Savski banovini. Kmet. družba v Ljubljani je prejela vsepolno raznih ponudb za seno od 40—70 Din za 100 kg. Ljutomerski, murkosobotski, dolnjelendavski srez in še nekateri drugi so organizirali skupno akcijo s sodelovanjem sreskega načelstva, sreskega kmet. odbora in drugih krajevnih činiteljev. V skupni preskrbi s krmo so kmetovalci prav dobro odrezali, ker je bila krma mnogo cenejša, zlasti je krmo pocenil cenejši prevoz. Prometno ministrstvo je namreč odobrilo popust pri

tovornimi. Kr. banska uprava nima denarnih sredstev za podpore pri nakupu krme. **S.**

Vprašanje 23. Dobil sem po železnici pokvarjeno blago. Kako naj postopam pri zavrnitvi istega? (V. K. v D.)

Odgovor: Ako je blago, katerega ste dobili po železnici, pokvarjeno in ga nočete sprejeti, postopajte takole: Postajenačelnik in skladiščnik dočične postaje naj Vam izstavita zapisnik o stanju blaga. V zapisniku mora biti navedeno vse, kar je zabeleženo na voznom listu in prevoznih listinah, dan prihoda blaga na Vašo postajo in dan Vašega protesta pri postajenačelniku. Na zapisnik mora priti tudi Vaša izjava, zakaj blaga ne sprejmete. Vse je potrebno uradno ugotoviti. Kjer pa nedostatek ni takoj viden in ga opazite komaj potem, ko ste blago vzeli iz zabojev ali vreč, pa pokličite verodostojne priče, morebiti kako uradno osebo, ter ob njeni navzočnosti pregledajte blago. Blago shranite na prostor, kjer se ne pokvari, ter sporočite pošiljatelju, da blaga ne sprejmete ter mu ga stavite na razpolago. On lahko z blagom razpolaga, Vi pa ne smete od tega blaga niti najmanj uporabljati. Z vsako najmanjšo uporabo izgubite pravico do protesta in morate blago plačati. — Ako pa sumite, da pri blagu teža ne odgovarja, posebno pri onih pošiljkah, kjer velja teža nakladalne postaje, morate težo uradno ugotoviti na namembni postaji. O uradno ugotovljeni teži si morate pustiti izstaviti potrdilo postajenačelnika. Pošiljatelja je pa **takoj** obvestiti o vseh pomanjkljivostih. Postopati je jako previdno, da ne nastanejo stroški. **G.**

Kmetijsko-šolski vestnik.

Kmet. gospodinjki tečaji. Znano je, da deluje v Dravski banovini sedem potujočih kmet. gospodinjkih trimesečnih tečajev. V tem času se nahajajo garniture z vsem osebjem in inventarjem v teh-le krajih, kjer se vršijo tečaji: v Braslovčah, pri Sv. Marjeti ob Pesnici, v Logatcu, v Preski pri Medvodah, v Semiču, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah in v Predanovcih pri Murski Soboti. Koncem marca in v začetku aprila se bodo zopet selile v druge kraje.

Število učencev in učenk na kmetijskih in kmet. gospodinjkih šolah. V tem času se nahaja na kmet. šoli pri Sv. Juriju 30 učencev, na gospodinjki šoli pa 19 učenk. Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru je v prvem letniku 20, v drugem pa 21 učencev. Na Grmu se nahaja v letni šoli 17, v zimski pa 22 učencev. V Mali Loki je v gospodinjki šoli 21 učenk, v mlekarški šoli v Škofji Loki pa 19. Okroglo 150 naših fantov in deklet se torej lika po znanih naših kmetijskih zavodih in se pripravlja na težko življenjsko borbo.

Potujoča kmet. razstava in šola pride v Dravsko banovino verjetno letos poleti, junija ali julija meseca. Sedaj potuje po Dunavski banovini, kamor je odšla koncem meseca novembra. V eni prihodnjih številok jo bomo opisali, kar bo čitatelje prav gotovo zanimalo.

Tečaj za travniške pomočnike pri Sv. Jurju ob j. ž. Kr. banska uprava namerava prirediti, zasledujoč svoj program za povečanje pridelovanja krme, meseca marca na kmet. šoli pri Sv. Jurju pripravljati tečaj za travniške pomočnike. Tečaj bo trajal 6 dni. Nadaljevalni tečaj, ki bo trajal 3 dni, se bo vršil za iste udeležence v mesecu maju. Sprejetih bo 25 tečajnikov, in sicer po eden iz vsakega sreza. Tečaj bo brezplačen s popolno preskrbo. Sprejeti bodo pa le samostojni dobri kmetovalci, ki se obvežejo napraviti na svojem posestvu vzorno travnišče. Travniški pomočniki bodo kr. banski upravi v pomoč pri izvajanju programa za pospeševanje pridelovanja krme. Točna navodila bodo dali sreski kmet. referenti.

Ne sovraži soseda, ker mu vse dobro uspeva; rajše se pusti od njega poučiti, kako dela, in ti ga posnemaj.

VNOVČEVALEC

Pomen kapunjenja za naše gospodarstvo.

Dipl. com. G. Gomišček.

Mnogi dvomijo še danes, da bi se dalo pri nas kaj narediti s kapunjenjem. Eni govore to iz strahu, drugi pa iz nepoznanja stvari in nepoznanja trga. Koristi, katere ima naš perutninar od kapunjenja, so neprecenljive. Ravno sedaj se širom naše domovine vrši propaganda za to, in ne samo pri nas, tudi po drugih krajih naše države se perutninarji močno zanimajo za to panogo. Vzrok temu je iskati v tem, da je naš perutninar prišel do prepričanja, da mora na trg postaviti nekaj dobrega in za okus finega. Pri naši navadni kuretnini se pa to da doseči samo na ta način, da se petelinčke skopi. Tako dosežemo, da postane meso skopljenih petelinčkov bolj okusno in fino. Kot tako pa ima na trgu posebno ceno, ki daleč prekaša ceno navadnih petelinov in piščet. Kapuni navadno prihajajo na trg za praznike, kakor za Božič, Veliko noč in Binkošti. Takrat imajo najvišjo ceno in se jih mnogo izvažata tudi na tuje trge: v Italijo, Nemčijo, Francijo in Anglijo. V tem so posebno znani naši štajerski kapuni, po katerih je povpraševanje tudi v tujini.

Cene, katere dosežejo kapuni, so različne posebno na domačem trgu, nikdar pa se ne plačuje za dobro blago izpod 25 Din za kg. To pa posebno za blago, ki gre v tujino. Tako blago doseže velikokrat cene od 30—35 in še več dinarjev za kg žive teže.

V vsakem gnezdu je mnogo petelinčkov, ki se navadno po 8 tednih prodajo za jako nizko ceno. Okrog Velike noči, ko vse sili z njih prodajo, bi umni perutninar odbral gotovo število najlepših in zdravih petelinčkov ter jih skopil. Taki rezani petelinčki bi mu čez gotovo dobo, kakih 8—10 tednov, vrgli najmanj za 100% več. Kapuni imajo pa tudi to lastnost, da se dajo posebno sedaj uporabljati namesto koklje. To se napravi takole: Kapuna se privadi sedeti na jajcih in ker je navadno večji in košat, se mu lahko podstavi več jajc kakor koklji. To je posebne važnosti za one kurjerejce, ki želijo čim več zaroda, a imajo premalo kokelj.

Ako hočemo, da dvignemo naše perutninarstvo na čim višjo stopnjo in da nam bo donalo največ dobička, moramo hoditi po poti, ki jo predpisuje trg. Le-ta pa hoče ne samo dobre pasme in dosti blaga, ampak trg zahteva predvsem, da je to blago res enotno in lepo ter pravilno gojeno in predvsem da mu nudimo neko specialiteto. Ako na svetovnem trgu s kuretnino zaslovi naš kapun kot nekaj dobrega in prvovrstnega, bo za njim zaslovela vsa naša kurjereja in jajčarstvo. To bo pa samo nam in našim perutninarjem v korist. Čim bolj bomo znali to organizirati in prirediti za to primerno propagando, tem bolj bomo uspeli. To panogo se pa da zunaj dvigniti samo s sistematično propagando in s temeljitim delom doma. Ker je pa ravno kurjereja važen činitelj v našem izvozu in v našem gospodarstvu sploh, ji moramo posvetiti več pažnje ravno s stališča do-

nosnosti, t. j. izrabe vseh možnosti za gospodarsko dobro. Sedaj je čas misliti na to in pripraviti vse tozadevne ukrepe. S samim čakanjem bomo vedno tam, kjer smo bili pred par leti. Čas je, da tudi to začnemo temeljito obdelavati in za to pripraviti tla.

Družbene vesti.

Načelstvom podružnic!

Vkljub zadostnemu pojasnilu, ki smo ga podali v 1. in 2. številki letošnjega „Kmetovalca“, je poslalo komaj polovico podružnic imenike članov in naročnikov in še ti so nepopolni. To počasno nabiranje naročnikov na „Kmetovalca“ je v veliko škodo družbe in vseh podružnic, ker se ne more določiti prave naklade lista. Opažamo tudi, da se **mno-gi člani sami priglašajo, kjer načelstva ne izvršujejo svoje naloge.**

Ponovno pozivamo načelstva, da store svojo dolžnost in da poberejo naročnino na „Kmetovalca“ v znesku 25 Din takoj in da ne odlašajo s tem nujnim delom. Naročnina naj se takoj dpošlje Kmetijski družbi v Ljubljano.

Opozorilo načelstvom kmetijskih podružnic!

Upoštevajoč težak položaj in hude stiske naših članov-kmetovalcev, se je vodstvo Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z., odločilo priskočiti istim na pomoč ter jim omogočiti dobavo umetnih gnojil tekom letošnje pomladi proti naknadnemu plačilu.

Z dobavo umetnih gnojil, **kakor apnenega dušika, nitrofoskala, 40% kalijeve soli, superfosfata in kostne moke, se prične s 25. februarjem in konča s 25. aprilom t. l. Gnojila proti brezobrestnemu plačilu do dne 1. oktobra 1933. se bodo oddajala le onim članom, ki se prigrasijo skupno potom podružničnih načelstev, katera prevzamejo tudi jamstvo za plačilo vsega dobavljenega blaga za podružnico.** Cene umetnih gnojil so označene v 2. številki letošnjega „Kmetovalca“. Pri večjih vagonskih naročilih se bo podružnicam dovolil še poseben popust.

Naročniki bodo lahko plačali gnojila v gotovini, ali pa v pridelkih, t. j. krompirju, fižolu, sadju ali žitu; Kmetijska družba bo pa pridelke plačevala po tedaj veljavnih tržnih cenah, ki se bodo določale komisi- onelno.

Natančnejša pojasnila se dobe pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Semenski krompir. Kmetijska družba ima v zalogi naslednje vrste in množine dobrega, zdravega semenskega krompirja: borgher 245 kg, bitnje 170 kg, legion 70 kg, kifelčar 60 kg, böhms, zgodnji, 192 kg, silesia 115 kg. Cena 1— Din za kg.

Cepiči. Kakor vsako pomlad, ima tudi letos Kmetijska družba na razpolago cepiče sledečih jabolk: Pisani kardinal, gdanski robač, landsberška reneta, kanada, bobovec, Baumanna reneta, london, peping, jonathan, ontario, Bojkovo jabolko, Jakob Lebel, damason in bellefleur. **Od hrušk:** hardijeva, avranška, viljamovka in magdalenka. Članom Kmet. družbe

Ako poznaš svojo njivo, poznaš tudi način dela, kako iz nje največ pridobiti.

se nudijo po znižani ceni 0.50 Din, nečlanom pa po 1 Din za komad. Pri pošiljanju se vračuni še poštino. Naročila se sprejemajo do 15. marca t. l.

Stroj. Cena poljedelskim strojem je porasla. Kmetijska družba jih ima še nekaj v zalogi, katere oddaja po starih cenah.

Saditev fižola. Važno je, da naši kmetovalci sadijo tako blago, po katerem je povpraševanje in se lahko proda v tujino. Take vrste fižola so: **bohinc, ribenčan** in debeloznati **koks**. Te vrste so sedaj edine, za katere se da doseči dobra cena in jih tuji trgi stalno potrebujejo. **Mandalon** je na trgu prišel ob veljavo zaradi velike konkurence enakega blaga iz Poljske, ki pa je mnogo cenejši. Uvažujte navodila, ker le tako se lahko v jeseni dobro proda in to v korist kmeta!

Travna semena. Ker je živinoreja ena izmed naših glavnih panog kmetijstva, opozarjamo vse naše kmetovalce, ki potrebujejo travna semena, da si le-ta nabavijo tam, kjer vedo, da je blago zanesljivo in preizkušeno potom drž. kmetijske poskusne in kontrolne postaje. Ker je travništvo jako važno za naše gospodarstvo, moramo paziti na semena. Zanesljiva in preizkušena semena vseh trav se bodo dobila pri Kmetijski družbi v Ljubljani ali njenih podružnicah.

Gospodarske vesti.

Obvezno zavarovanje proti toči v Zetski banovini. Službene novine prinašajo uredbo, s katero se uvede obvezno zavarovanje posevkov in sadežev proti toči v Zetski banovini. Za našo banovino je tudi že izdelan načrt.

Konferenca izvoznikov sadja v Beogradu se je vršila v nedeljo, 5. februarja t. l. iz vse države. Konferenco je sklical Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Izvoljen je bil poseben strokovni odbor, ki je izdelal norme (predpise) za vrste in način pakiranja svežih sliv in grozdja. Za pakiranje sliv so dovoljeni samo 4 in za pakovanje grozdja tudi 4 vrste zabojev. Kmetijska družba ni bila vabljen.

Možnost izvoza našega vina v Švico. Trg.-industr. zbornica v Zagrebu sporoča, da obstoji možnost za izvoz naših vin v Švico. V poštev pridejo bela in rdeča vina. Interesenti naj se obrnejo naravnost na švicarske tvrdke. Podrobnejše informacije se dobe pri zbornici v Zagrebu.

Prost uvoz surovega masla v Nemčijo. Uprava nemških železnic je obvestila našo upravo državnih železnic, da je nemško ministrstvo za prehrano dovolilo uvoz surovega masla brez uvoznih dovoljenj, vendar v določenih količinah in le preko Salzburga.

Za povečanje izvoza lesa. Posebna strokovna komisija v Beogradu proučuje podrobnosti vprašanja, kako bi se mogel povečati izvoz našega lesa in kako bi se mogel naš les najprimerneje vnovčiti. O tem bo v Beogradu razpravljala posebna konferenca. Pristojno ministrstvo je dobilo z ozirom na to že več predlogov.

Markiranje (označba) jajc za Italijo. Uvoz jajc v Italijo je z novim italijanskim zakonom, ki je stopil v veljavo 1. t. m., dovoljen le tedaj, ako so jajca označena, iz katere države izvirajo. Označba mora biti napisana na vsakem jajcu s kemičnim črnilom v latinici. Pisava mora biti čitljiva in najmanj 2 mm velika. Obvezno je markirati tudi zaboje, ki morajo imeti na vsaki strani označbe, iz katere države izvirajo in koliko je jajc v njem. Napis na zabojih mora biti tako velik, da vsaka črka meri najmanj 3 cm. Blago mora priti na carinarnico že markirano. V druge države, ki nimajo še obveznega signiranja (zaznamovanja), se lahko preko Italije uvaža samo potom pristanišč Reke, Trsta in Genove. To pa le pod pogojem, da se blago od tu nedotaknjeno naprej pošlje v drugo državo, ter da je pošiljka opremljena s potrdili o izvoru blaga, odpremnih krajev z naznačbo števila zabojev,

pošiljatelja, tvrdke ali špediterja, preko katerega se blago pošlje za tranzitna pristanišča. Zaboji morajo biti zaznamovani z istim žigom in numerirani. Žig na zabojih mora biti isti, kakor je na spremnem uverenju o izvoru blaga, tako da se zaboji takoj spoznajo.

Uvoz svinj v Italijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine obvešča, da je italijanski uradni list z dne 16. januarja letos priobčil naredbo italijanskega notranjega ministra o pregledu svinj, ki se uvažajo iz tujine v Italijo. Naredba je dobila veljavo 1. t. m. in se glasi: Svinje tujega izvora morajo biti pri uvozu v Italijo žigosane. Žig morajo izvršiti interese pod nadzorstvom obmejnih ali pristaniških veterinarjev; žig sestoji iz luknjice okrogle oblike in premera 1 cm, ki se mora izvršiti s posebnimi kleščami med srednjo in spodnjo tretjino ušesne školjke na levem ušesu v razdalji najmanj 3 cm od prednjega roba. Veterinarski pregled mesa tako žigosanih svinj se mora po klanju izpopolniti še s trihinoskopskim pregledom.

Cene v Dalmaciji rastejo. Cene živilom v Dalmaciji so se začele polagoma dvigati. Zlasti se to pozna pri olju in masti. Olje se prodaja po 22—24 Din, svinjska mast pa 18—20 in slanina po 14—16 Din. Pravijo, da je vzrok druginje v tem, ker mesarji nimajo dovolj denarja za večji nakup prasičev. Tudi znamenje časa.

Porast vlog v nekaterih hranilnicah. Da se bližamo počasi normalnim razmeram na denarnem trgu, kar bo mnogo pripomoglo k splošnemu izboljšanju v gospodarstvu, nam priča porast vlog v ptujski in kočevski Mestni hranilnici. V teh hranilnicah so vloge precej narastle. To priča, da so ljudje zopet dobili zaupanje v močne denarne zavode in jim zaupajo svoje prihranke. Ko se bo vrnilo zaupanje do denarnih zavodov, bo v gospodarstvu gotovo bolje, ker bo denar krožil in dajal možnost dela in zaslužka.

Vrednost dinarja.

1 nemška marka	Din	13.50
1 švicarski frank	"	11.10
1 ameriški dolar	"	57.40
1 angleški funt	"	194.—
1 avstrijski šiling	"	9.20
1 francoski frank	"	2.24
1 češkoslovaška krona	"	1.70
1 italijanska lira	"	2.94

Razno s tujih trgov.

Dunaj, 7. februarja 1933. Položaj na dunajskem trgu s prasiči je razmeroma slab. Cene so v splošnem popustile pri vseh vrstah prasičev. Za jugoslov. blago se je plačevalo: za I., izbrano 143, 1. vrsta 138—143, srednja vrsta 132—138, lahke svinje 128—132, stare 125—130. Domače blago I., izbrano 145, 1. vrsta 143—145, srednje 135—140, lahke 135—140, stare 130—135, **kmetske I., izbrane** 148, 1. vrsta 140—145, srednje 138—140, lahke 130—135, stare 120—128. — Cene se razumejo za kg žive teže v šilingih.

Dunaj, 7. februarja 1933. Trgovina z jajci na dunajskem trgu je prilično slaba. Iz Jugoslavije sta prišla na dunajski trg 2 vagona. Jajca so se prodajala po 12 do 14 grošev za komad na debelo. Kuretnina se je slabo plačevala in nad 50% blaga je ostalo neprodanega, tako da so blago morali dati na led. Cene so bile jako nizke; piščanci so se prodajali po 2.60 do 2.70, kokoši za juho 2—2.20 šilingov.

Živinski trg. Dunaj, 7. februarja 1933.

Voli I. izbrani	140—150
" I.	110—140
" II.	90—110
" III.	80—90

Sovraštvo sosedov je grob napredka na vasi. Spoštujte se in ne sovražite!

Krave I. izbrane	105
„ I.	100—105
„ II.	90—100
„ III.	80—90

Trg je v splošnem jako slab. Povpraševanja po živini ni. Na zalogah je še precej blaga.

Milano: Kupčije z živino na milanskem trgu so v zadnjem času dokaj slabe, in težko je priti do poštenega zaključka. Konsum pokazuje vedno manj zanimanja za meso. Položaj na trgu z živino ni nikakor zadovoljiv. Ko je pred nekaj meseci Italija uvedla zaščitno carino, je splošno prevladalo mnenje, da se bodo cene domači živini izboljšale, in to na korist domačih živinorejcev. Cene so ostale iste kot pred poviškom carine. Vzrok temu tiči v tem, da italijanski živinorejci nimajo dovolj krme za živino in silijo na trg s prodajo, to stanje pa razdira cene. Italijanski živinorejec ni navezan toliko na notranji trg. Krma je v Italiji že od nekdanj draga in italijanski živinorejec, ako nima krme, živino takoj proda. In ravno zimski meseci so za to najugodnejši. Letos se pa to ni obneslo in živinorejci so bili primorani za vsako ceno odprodati živino. **Cene živini, franko Milano, so bile v zadnjem času za kg žive teže:** Voli I. 2.90, voli II. 2.50, voli III. 2.00 lir; teleta I. 4.10, teleta II. 3.50, teleta III. 3.— lir; krave I. 2.50, krave II. 2.20, krave III. 1.50 lir.

Milano: Tudi v kupčijah s prasiči vlada precej slabo razpoloženje. Na trgu v Italiji je mnogo prasičev iz Holandske. Cene so precej padle in s tem se je zmanjšal tudi dovoz tujega blaga. Sedaj je vpeljan prisilni trihinoskopski pregled mesa svinj, uvoženega iz tujine; izdan je od vlade tudi ukaz, da se svinje, uvožene žive iz tujine, žigosajo.

Milano: Na trgu z jajci v Italiji vlada precejšen mir. Cene so precej padle in se plačuje za domače blago italijanskega izvora 300—350 lir. Zaradi nove odredbe o signiranju jajc, ki je stopila v veljavo 1. t. m., na trgu v Italiji skoraj ni več tujega blaga. — Sveža jajca I. stanejo 4.75 za ducat, sveža jajca II. pa 4.40 lir za ducat. — Cene se razumejo za na debelo.

Perutnina. Perutnina v ceni raste. To pa zaradi tega, ker se je jako zmanjšal dovoz iz tujine in ker domača produkcija ne ponuja blaga. Povpraševanje po perutnini je mnogo večje kakor je ponudb.

Tržni pregled.

Poročilo z lesnega trga. Položaj na lesnem trgu je še vedno nejasen in do boljših in večjih kupčij ne pride. Opaža pa se, da se vedno izboljšuje. Sicer počasi, a z vidnimi znaki. Malo je vzrok tudi dejstvo, da se je naša produkcija lesa zaradi neugodnih razmer na trgu močno skrčila. Izgleda, da sedaj, ko se bližamo požitvju kupčij, ne bo na razpolago dovolj blaga za večje zaključke.

Vinska trgovina. Še do prve polovice decembra 1932. se je vinska kupčija v vsej Dravski banovini zadovoljivo razvijala, zaostala je pa skoraj popolnoma proti koncu leta ter januarja in februarja. Zato so tudi cene še bolj padle, in sicer na 2—2.50 Din za navadno namizno ter na 3—4 Din za močnejša sortirana vina. Le dolenski cviček je obdržal svojo, za današnje razmere prav ugodno ceno, t. j. 3—4.50 Din. Vinski konsum vključno z nizkimi točilnimi cenam od 6 Din navzgor, ni živahen, osobito ne na deželi, ker mu dela povsod veliko konkurenco žganje. Kakor kaže, bodo spomladi iskana le popolno pokipela in že čista vina, četudi slabše kakovosti, ker za sladka vina ni več takega zanimanja.

Gč.

Koruza. Položaj na trgu s koruzo je bil zadnje čase podvržen velikim izpremembam v ceni. Najprej ji je cena padla, zadnji teden pa se je ponovno dvignila. Porast si moramo tol-

mačiti s tem, da se je izvoz pojačil in na domačem trgu je ponovno povpraševanje.

Krompir. Po zadnjem našem poročilu se cene krompirja niso izpremenile. Zaradi še vedno velikih zalog blaga pri trgovcih, ni še izgledov, da bi se cena popravila v korist kmeta.

Slama. V Savski banovini, Bački in Banatu so cene visoke. Vendar pa je slama letos precej slabe kakovosti zaradi rje in to posebno pšenična slama.

Seno, domače. Cene so še vedno enake. Prodaja se po 80—95 Din za 100 kg. Opaža pa se, da gre domače seno v ceni precej nazaj in to pod pritiskom ponudb z juga. Domače seno se tu pa tam ponuja že izpod gorinavedene cene.

Živina. Zadnjih 15 dni sta Kmetijska družba in „Ekonom“ poslala na dunajski trg nekaj vagonov živine. Cene na dunajskem trgu so sorazmerno nizke in niti od daleč ne dosegajo onih, kakor so navedene v raznih poročilih. Dunaj zahteva samo izbrano in prvovrstno blago. Cene se ravna po velikosti dovoza in kakovosti živine iz drugih živinorejskih držav. Naše blago je sicer cenjeno, vendar ne tako kot drugih držav. Naši živinorejci se bodo morali potruditi, da bomo postavljali na trg res izbrano in prvovrstno blago. Le tako bomo dosegli ugodne cene.

Živina. Zagreb, 8. februarja: Krave za mesarske namene 2.25—2.50, krave klobasarice 1.50—1.80; voli I. 4.50—4.75, II. 3.50—3.75; junci 3.50—4; pitane svinje 8—9, nepitane 6.50 do 7.25, sremse svinje, zaklane, 10.50—11; teleta, živa, 3.25 do 5.— Din za kg.

Dolnja Lendava, 6. februarja: Konji, prvovrstni 4000 do 6000, srednji 1500—3000, žrebeta 350—600 Din; krave za mesarske namene 0.50—1.50, krave za razplod 300—700; biki 2 do 3, junice 2.50—3.50; teleta 4—5, svinje, debele 8—9, srednje 7—7.50 Din.

Sremske Mitrovce: Krave za klanje 2—2.50, molzne 3.50; teleta 5—6; svinje 6—7, svinje, debele za izvoz 9.50 Din.

Tržne cene.

Tržne cene so označene tako, kakor veljajo na trgu ali na sejmih v Ljubljani in Mariboru pri nadrobni prodaji in so posnete po tržnih poročilih teh mest. Cene na deželi in pri kupčiji na debelo so nižje.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	260 — do 270 —	215 — do 250 —	
	rž	1 ..	180 — do 190 —	145 — do 155 —	
	ječmen	1 ..	175 — do 185 —	135 — do 200 —	
	oves	1 ..	175 — do 185 —	150 — do 300 —	
	proso	1 ..	160 — do 180 —	135 — do 350 —	
	koruza (nova, sušena)	1 ..	125 — do 135 —	115 — do 300 —	
	ajda	1 ..	200 — do 210 —	150 — do 160 —	
	fižol, ribičan	1 ..	— do 240 —	170 — do 400 —	
	fižol, prepelčar	1 ..	— do 325 —	— do —	
	krompir	1 ..	— do 100 —	100 — do 150 —	
Seno in slama	sladko seno	1 ..	— do 80 —	85 — do 100 —	
	kislo seno	1 ..	— do 60 —	— do —	
	slama	1 ..	50 — do 60 —	— do 75 —	
Govoja živina	Voli I. žive teže 1 kg	1 ..	4 — do 5 —	3 — do 4 —	
	„ II. „ „ 1 ..	1 ..	3 — do 4 —	1.75 do 2.75	
	„ III. „ „ 1 ..	1 ..	2.50 do 3 —	1.25 do 1.50	
	Krave debele „ „ 1 ..	1 ..	2.50 do 3 —	1.50 do 3 —	
	Krave, klobasarice „ „ 1 ..	1 ..	1 — do 2 —	1 — do —	
Teleta	„ žive teže 1 kg (Prigon v Lj. 156, Mar. 258 glav)	1 ..	4.50 do 5.50	3.50 do 4 —	
	Prasiči				
Prasiči	6—12 tednov stari kom.	1 ..	125 — do 200 —	125 — do 180 —	
	3—4 mesece stari „	1 ..	— do —	250 — do 3.0 —	
	5—7 mesece stari „	1 ..	— do —	450 — do 480 —	
	debel žive teže 1 kg	1 ..	— do —	7 — do 7.50	
	debel mrtve „ 1 .. (Prigon v Lj. 31, v Mar. 82 glav)	1 ..	— do —	10 — do 11 —	
Perut-	piščanec kom.	1 ..	— do —	25 — do 30 —	
	kokoš „	1 ..	25 — do 35 —	20 — do 30 —	
Mleko, jajca, sir	mleko 1 lit.	1 ..	2 — do 2.50	2.50 do 2.75	
	smetana 1 lit.	1 ..	— do —	8 — do 12 —	
	čajno maslo 1 kg	1 ..	28 — do 32 —	28 — do 35 —	
	surovo maslo 1 ..	1 ..	24 — do 28 —	24 — do 35 —	
	polementalaki sir 1 ..	1 ..	18 — do 22 —	18 — do 30 —	
	sirček 1 ..	1 ..	5 — do 6 —	6 — do 8 —	
Muri. vo	jajce par	1 ..	1 — do 1.50	1.25 do 1.50	
	trda drva 1 m ³	1 ..	— do 115 —	90 — do 120 —	
	mehka drva 1 ..	1 ..	70 — do 80 —	60 — do 100 —	

Ljudje mislijo, da so zaslužili svet, nasprotno, svet je zaslužil nje in jih z vsako novo iznajdbo spravlja v suženstvo stvarstva.

Znižane cene za sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe v Ljubljani se bodo oddajale za spomladansko saditev sledeče zajamčene vrste sadnega drevja:

1. Visoke jabolane: Bobovec, Jakob Lebel, Ontario, Londonski peping, Dolenjska voščenska Mošanckar, Damasonov kosmač, Rumeni Bellefleur, Baumannova reneta, Kanadska reneta Landsberška reneta, Pisani kardinal, Jonathan, Gdanski robač, Carjevič Rudolf, Boikovo jabolko.	I. vrsta po Din 10.— II. " " " 6.—
2. Visoke žlahtne hruške: Hardijevka, Avranška	I. vrsta po Din 12.— II. " " " 6.—
3. Visoke moštnice:	I. vrsta po Din 12.—
4. Visoke češplje: Italijanska sliva	I. vrsta po Din 12.— II. " " " 6.—
5. Visoke črešnje: Roman oliva, Majeve in pozna	I. vrsta po Din 12.—
6. Visoke višnje: Senčna amarela in Ostheimska	I. vrsta po Din 12.—
-----	
7. Pritlične jabolane: Beličnik, Charlamovsky, Pisani kardinal, Gdanski robač, Jonathan, Landsberška reneta, Baumannova reneta, Rumeni Bellefleur, Ontario, Rdeči Astrahan, Boikovo jabolko, Srčika, Ananas reneta, Zlata parmena, Kanadka, Lond. peping	I. vrsta po Din 15.— II. " " " 8.—
8. Pritlične hruške: Klapovka, Viljamovka, Zgod. Magdalenka, Avranška, Pastorovka, Amanliška, Dielovka, Kongresovka, M. Dr. Lucius, Mortielletova, Hardijeva, Salzburgerca, Kleržo, Vojv. Elza, Blumenbachovka, Poletna maslenka	I. vrsta po Din 15.— II. " " " 8.—
9. Marelice: Klosterneuburške	I. vrsta po Din 15.—
10. Breskve:	I. vrsta po Din 15.—
11. Pritlične višnje: Senčna amarela in Ostheimska	I. vrsta po Din 15.—

Naročila se sprejemajo le proti predplačilu

ali proti ari, ostanek se pri pošiljatvi brezpogojno povzame. Ob naročitvi zahtevajte poštno položnico za nakazilo denarja. Pri vsaki naročitvi je točno navesti železniško postajo. Manj kot 10 dreves se ne pošilja po železnici. Kmetijska družba si pridržuje pravico, poslati kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Stroški za ekspedicijo drevja po železnici se zaračunajo za vsak ovoj in žel. vozni list po 15 Din.

Oni, ki želijo drevesa osebno prevzeti v drevesnici na Poljanski cesti št. 59, se morajo preje zglasiti v pisarni Novi trg 3./I. nadstr. **radi plačila**, ker brez nakaznice se drevesa nikomur ne izročijo.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Kužni katar sramnice.

... Bissulin je učinkoval pri več kot 100 živalih." Veter. D., Deutsche Tierärztl. Wochr., 27. Jahrg., Nr. 16.

Odvračevalno postopanje: 4 svečice za eno žival. Najmanjši tvorniški omot 25 svečic. Nepokvarljivo, brez duha, nedražljivo.

Bissulin se izdaja samo na živinozdravniški predpis. Knjižice s slikami bolezni brezplačno potom: H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen.

Zastopnik: „LYKOS“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8. Telef. 28-81. Vprašajte veterinarja.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Upravništvo ne prevzame posredovanja. Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo spremanje oglasov za prihodnjo številko.

Soja - fižol,

semensko blago, ima na prodaj: Graščina Neukloster, p. Sv. Peter v Sav. dolini. 9

Vabilo

Kmetska hranilnica in posojilnica v Ormožu vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v soboto dne 25. svečana 1933, ob 9. uri dopoldne v posojilniški pisarni z dnevnim redom: 1. Čitane zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Slučajnosti. — Če bi ta občni zbor ob določenih uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje drugi na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. — Načelstvo. 21

Konjsko seno

3000 kg ima na prodaj: Franc Suhadolnik, Borovnica 44. 14

Visoko in pritlično sadno drevje

z jamstvom, jabolčne divjake, kutine in dusenec nudí A. Jelen, št. 111 pri Velenju. — Solé imajo plačilne ugodnosti! 23

Pozor, vinogradnik in kmetovalci!

Nudi se vam ugodna prilika za nakup vsakovrstnih sodov za vino, žganje itd., nadalje tudi gnojilne sode z razpršilnikom izdelane: Ivan Medved, sodarski molster, Tacev 56, pošta št. Vid nad Ljubljano. 22

Prejo,

laneno, konoplino in volneno sprejema v tkanje po najnižji ceni tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinjskega cesta 6. 10

Sadno drevje.

visokodebelno, vrste sadnega izbora oddaja za spomladansko saditev po znižanih cenah: Drevesničarska zadruga v Dorlarjuh, pošta: Škofja Loka. Zahtevajte cenik. 19

Garantirano čistokrvne amerik.

Leghorn peteline

7 mesecev stare in od enakih kokoši jajca za valjenje prodam po nizki ceni. Vilar, Pudob, p. Stari trg pri Račeku. 18

Kravarja

starejšega, neoženjenega, kateri je vsestransko zanesljiv in dober molzač, se takoj sprejme. Ponudbe pošliti na gosp. Scherbaum, Maribor, Aškerčeva ul. 7. 16

Kupimo

700 črešnjevih divjakov in 300 Mahaleb (rešelika) ali pa tudi zamenjamo za hruškove divjake. Kmetijska družba v Ljubljani. 25

Fige in slive

za žganjekuho oddaja po nizkih cenah Ivan Ječina, Ljubljana, Emenska cesta št. 2. 1

Ekonom,

poročen, šolsko izobražen, izvežban v vseh kmetijskih panogah, išče službo za spomlad. Dopise na Upravo Kmetovalca pod št. 13. 13

Divjake

5000 kom. hruškovih izredno močnih in 1000 kom. kutin po 40 par ima na prodaj: Ivan Brečeljnik, Dravtje 156, pošta: št. Vid nad Ljubljano. 232

Seme kašelskega zelja

Prodaja: Ig. Mercina, Dev. Mar. v Polju, 20 gramov za 7 Din. Sprejemalo se tudi pisemske znamke. 17

Sadno drevje:

Visoke jabolane, hruške, pritlične hruške, Jabolka, češpice, češnje, marelice vseh vrst po sadnem izboru. Jamstvo za vrste in podlage. Se priporoča drevesničar: Ivan Hajner, Sv. Duh št. 30, pošta Škofja Loka. 20

Ernst Osiander — Guštanj,

priporoča garantirani semenski krompir zgodnje vrste: Böhm, Paulsen, Kifelčar; srednje vrste: Centifolia-Böhm; srednje pozni: Kukuk in Jubel. Semenski ječmen, oves in Sola-fižol. 11

Sadna drevesca

na prodaj za spomladansko saditev, kakor več sto divjih kostanjev, jabolk, hrušk, češpelj, češenj, orehov, visokodebelnih, kakor tudi vseh najboljših vrst pritlikavev. Cene po dogovoru pisмено ali ustmeno. — Naslov: Jakob Pintar, sadjerejec, Sv. Tomaž nad Škofjo Loko, Jugoslavija. 6

Inserirajte v „Kmetovalcu“!

Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabeledost uživajte

HOČEVARJEVO AROMATIČNO ŽELEZNATO TINKTURO!

Najboljše in najcenejše okrepilo od duševnega in telesnega dela izmučenim. Ne kvari zob, kot železnata vina! ½ l stekl. 20 Din. Ker je porabiti za uspešno zdravljenje 3 steklenice in radi cenejše poštine, razpošiljam v zabojih po 3, 6, 8 in 12 stekl. Naroča in dobiva se edino v lekarni „pri Angelju Varhu“ na Vrhniki. — V zalogi vsa druga zdravila. Pišite po seznam istih! 12

Mlad posestnik na Gorenjskem

želi znanja s pridnim, poštenim kmetskim delom. 18—28 let, ki ima nad 60.000 Din gotovine. Resne ponudbe s sliko poslati na Upravo „Kmetovalca“ v Ljubljani pod št. 5. („Takošnja ženitev“). 5

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na seimu ali v hlevu živino, imete vselej pri sebi zanesljivo in praktično knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katera vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina težka. Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobl se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku M. VICIC, Ljubljana, Ahačjeva c. št. 10, I. nadst. 226

Marelice!

Debele, rane marelice dobite pri šolskem upravitelju Skaručna nad Ljubljano. 15

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

Rajko Turk

carinski posrednik

Ljubljana, Masarykova c. 9 (nasproti carinarnice)

Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 14

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

USTANOVLJENA LETA 1828

Za uredništvo odgovarja: Fr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren I. Mikuš.